

NLBuitenkansen: de route naar een recreatief landschap

Manifest voor toekomstbestendige recreatie en toerisme

Voldoende en aantrekkelijke recreatiemogelijkheden zijn geen vanzelfsprekendheid meer. Willen we Nederland op termijn aantrekkelijk houden voor recreatie en toerisme, dan moet aan drie randvoorwaarden worden voldaan.

- De aanwezigheid van natuur, bos, water, landschap en cultuurhistorie.
- De aanwezigheid van openbare recreatievoorzieningen.
- Inspanningen van het recreatief-toeristische bedrijfsleven, denk aan horeca en verblijfsrecreatie.

NLBuiten roept het kabinet op hier werk van te maken. Wij zijn een coalitie van 15 toonaangevende organisaties van terreinbeheerders, grondgebruikers en de recreatie- en sportsector die elkaar hebben gevonden in de missie om het tekort aan recreatieruimte op te lossen, het landelijk gebied te ontsluiten en de drukte in natuurgebieden te verminderen, in de wetenschap dat landschap en recreatie elkaar kunnen versterken.

Dankzij een ambitieuze en pragmatische Rijksvisie op natuur is sinds de jaren '90 van de vorige eeuw gewerkt aan een nationaal netwerk van natuurgebieden in het landelijk gebied. Daarvoor, tussen de jaren '60 en '80, is het Rijk de drijvende kracht geweest achter de realisatie van landelijke routenetwerken voor wandelen, fietsen en varen. De vrijetijds- en gastvrijheidssector heeft zich mede daardoor kunnen ontwikkelen tot een sector van betekenis.

Niet voor niets staat Nederland in talloze nationale en internationale onderzoeken stevast in de top 10 van gelukkigste landen. Een 'groenblauwe' leefomgeving, de vrijheid om eropuit te gaan, sociale cohesie en een goede gezondheid vormen veelal de basis van dit maatschappelijk breed ervaren geluk. Een goede ruimtelijke inrichting en infrastructuur voor recreatie en toerisme dragen hier in grote mate aan bij.

En de noodzaak voor meer ruimte voor recreatie groeit. We weten dat mensen in toenemende mate eropuit gaan in eigen land. We weten dat het inkomende toerisme structureel groeit. We weten dat er in 2050 bij gelijkblijvend beleid een tekort is van 63.000 hectare aan beleefbaar groen. Daarenboven is de brede vrijetijds- en gastvrijheidssector met een omzet van 95,8 miljard euro (3,7% van het bbp) en werk voor 790.000 mensen (6,9% van de totale werkgelegenheid) van grote maatschappelijke en economische waarde.

Dit bewustzijn vertaalt zich echter nog niet in zichtbaar beleid. Mens en welzijn ontbreken te vaak in de huidige plannen voor de ruimtelijke (her)inrichting van Nederland. Strategische vraagstukken rondom waterveiligheid, natuur, landbouw en woningbouw zijn vaak louter technisch ingestoken. We zien dat recreatie hoogstens in de marge wordt meegenomen als 'koppelkans'. Daarmee worden kansen op welzijn, gezondheid en geluk gemist en toekomstige generaties tekortgedaan.

Als het gaat om de kwaliteit van onze leefomgeving, de veerkracht van onze natuur, de aantrekkelijkheid van onze landelijke gebieden en de duurzaamheid van ons cultureel en groene erfgoed, dan is het nodig dat het Rijk en andere overheden een agenda hebben op recreatie en toerisme om deze thema's met elkaar te verbinden.

Deze agenda zou moeten bestaan uit de volgende bouwstenen.

NLBUITENKANSEN: DE ROUTE NAAR EEN RECREATIEF LANDSCHAP

- ▶ **Investeer in meer ruimte voor recreatie.** Dit kan door te werken aan een aantrekkelijk, gezond en beleefbaar landschap met groenblauwe dooradering en recreatieve routes. Stimuleer de ontsluiting van het landelijk gebied met een vergoeding voor particuliere grondeigenaren. Werk aan groen en toegankelijk water bij woningbouwplannen en route-infrastructuur in partnerships met particuliere grondeigenaren. Realiseer het Nederlands Natuur Netwerk. Elke investering in groene en blauwe beleefbare ruimte levert het 8 tot 32-voudige op aan maatschappelijke baten.
- ▶ **Mensinclusiviteit moet de basis zijn in alle ruimtelijke (plan)ontwikkelingen.** Neem recreatieve basisvoorwaarden mee in de optimale mix van alle functies in de ruimte, dus in alle plannen rondom natuur, woningbouw, landbouw, waterbeheer en de verbindingen stad-platteland.
- ▶ **Recreatie opnemen in (groen)normering.** Geef binnen bestaande groennormeringen invulling aan recreatie en ontwikkel aanvullend nieuwe, specifieke recreatieve normeringen. Denk aan een beweegnorm, een zwemwaternorm en routenormen (standaardontsluiting bij een woning). Maar ook financiële normen, dus de kosten voor aanleg en onderhoud en beheer per hectare.
- ▶ **Een structureel recreatiebudget.** Zorg voor een structureel budget dat gebruikt wordt om de huidige recreatieve voorzieningen te behouden en beheren, maar ook om ruimte voor recreatie naar de toekomst te maken. Om dit structurele budget te realiseren, is op alle lagen van de overheid budget nodig en kunnen ook EU-gelden en subsidies beter benut en toegankelijk worden gemaakt.
- ▶ **Nationaal vrijetijdsbeleid.** Er is behoefte aan een nationale vrijetijdsvisie, met uitwerkingen in beleidsplannen en financiering ten behoeve van een mensinclusieve, duurzaam beleefbare, groenblauwe buitenruimte. Het gaat hier vooral om gemeente- en provincie overstijgende onderwerpen, zoals (structurele) financiering van de route-infrastructuur. Er is ook behoefte aan een nationaal bestuurlijk aanspreekpunt (bewindspersoon) en bijbehorend recreatieloket dat fungeert als kenniscentrum en een beleidsafdeling die regie voert op de uitvoering.
- ▶ **Borging wettelijke taken.** Het scheppen van voorwaarden voor een optimale vrijetijdsbesteding is een grondwettelijke taak (art. 22). Zorg voor de juridische borging van dit grondrecht door routenetwerken op te nemen in nationale wetgeving (Omgevingswet) en provinciale uitwerkingen (omgevingsverordeningen).

MEER INFO?
SCAN DE QR CODE
OF GA NAAR
[WANDELNET.NL/NLBUITENKANSEN](https://wandelnet.nl/nlbuitenkans)

Wij willen onze bijdrage leveren aan deze opgave. Een heldere koers vanuit de overheid met een stevige inzet op deze bouwstenen is daarvoor voorwaardelijk.

